

Gépek a vasúti rakodáshoz

A három éve bevezetett szigorú intézkedés — a vasúti kocsiálláspénz és a fekbérek felemelése — ösztönzően hatott a fuvaroztatókra, a termelőüzemeknél előtérbe került a szállítás és a hozzákapcsolódó rakodás gépesítése — állapította meg legutóbbi vizsgálata során a Központi Szállítási Tanács titkársága. Az elmúlt három évben a késedelmesen kezelt vasúti kocsik száma 31 százalékkal, a kocsiálláspénz 42 százalékkal csökkent, a kocsiforduló ideje pedig 3,66 napról 3,30 napra mérséklődött.

Az elmúlt három évben a fejlesztési alap 542 millió forintot támogatásával és saját forrás felhasználásával 1,3 milliárd forint értékű rakodásfejlesztési beruházást valósítottak meg.

Gyorsabb, szakszerűbb lesz az orvosi ellátás

Egészségügyi intézményeink — a körzeti orvosi szolgálat, a kórházak, rendelők és gondozóintézetek — jelenleg többé-kevésbé egymástól függetlenül kezelik, gondozzák a betegeket. A gyógyítás útja, folyamatossága gyakran megszakad, mert nem egy intézmény látja el a megelőzést, a kivizsgálást, a gyógykezelést, az utókezelést és a gondozás feladatát. Rendszerint erre vezethető vissza a betegek fölösleges küldözgetése, és a nemegyszer szükségtelen párhuzamos vizsgálat. E szervezeti hiányosságokat kívánják megszüntetni az Egészségügyi Minisztérium vezetői, az egészségügyi intézmények átszervezésével.

Az utóbbi években már

több, újonnan épült kórházban, és számos régi intézetben megvalósították az egyesítést. Az ezeken a helyeken szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy megfelelő átszervezéssel a jelenleginél jobban érvényesíthető a fokozatos, a betegek mindenkorai állapotának megfelelő ellátás elve. Ahol az újszerű szervezeti módosításokat már bevezették, a szakemberek „váltó műszakban” dolgoznak: a főorvos közvetlenül irányítja, és szükség esetén személyesen is ellátja a szakrendelést, ugyanakkor kórházi munkát is végez.

Az eddig végrehajtott átszervezések tapasztalatai szerint bővült az orvosok szakmai tájékozottsága, látóköre, eredményesebben tudják ellátni feladataikat. Előnyös az egységesítésnek az is, hogy a szakorvosok jobban ki tudják használni a különböző nagy teljesítményű diagnosztikai berendezéseket, zökkenőmentesebbé válik a kivizsgálás, és így eredményesebb a gyógyítás. Az összevont egészségügyi egységek kialakítása ugyanakkor lehetővé teszi azt is, hogy az orvostudomány különböző területeinek országos szakmai irányító intézetei és az ország különböző részeiben levő területi egységek között közvetlen munkakapcsolat alakuljon ki, amely az ellátás színvonala és a gyógyítás hatékonysága szempontjából rendkívül nagy jelentőségű.

Az integrált egészségügyi hálózat tervezete már elkészült. A helyi tanácsok egészségügyi vezetői és a kórházak vezetői, orvosai különböző fórumokon még az idén megvitatják a tervezet részleteit. A hazai egészségügyi intézmények integrációs átszervezéséről előreláthatólag az év végén születik végleges döntés.

KISZ-védnökség a Tisza II.-nél

Új munkaprogramot hagyott jóvá kedden a Tisza II. KISZ-védnökség Szolnok megyei operatív bizottsága. A program az eddigi jó tapasztalatok fokozott hasznosítása mellett új vonásokkal is gazdagítja a védnökségi munkát. Tanulmányutakat szerveznek, segítik a fiatalok pályaválasztását, a vízlépcső üdü-lőkörzetének kialakítását. Hasznos kezdeményezése a bizottságnak, hogy a megyei Agrártudományi Egyesülettel, illetve az MTESZ-szel közösen agrártudományi klubokat szerveznek az öntözőgazdaságok fiatal szakembereire részére. Kiemelkedő szerepet szánnak a Tiszafüred térségében tervezett ifjúsági parkok, sportlétesítmények, szórakozóhelyek kialakításának. Megyei társadalmi munkaközpontok kezdeményeznek és erősítik a kapcsolatot a vízlépcső kihasználásában érdekelt szomszédos megyék KISZ-szervezeteivel. (MTI)

Minőségromlásért gazdasági bírság

Jogtalan haszonszerzés és károkozás miatt négyszáz-ezer forint gazdasági bírság megfizetésére kötelezte a szolnoki megyei bíróság jogerős ítéletével a Szolnok megyei Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalatot. A legfőbb ügyész indítványára kezdődött eljárás a vállalat ellen, amelynek telepein lejárt szá-

Tavak és zöldek

Ha valaki jól ismeri a várost, Szegedet, minden nehézség nélkül maga elé tudja képzelni térképét. A Tiszát, a folyó ivére támaszkodó két körutat, a sugárutak szertefutó csíkjaikat, amint átszelik a várost ölelő gyűrűt, a körtöltést. Maga elé tudja képzelni Odessza és Tarján foltját, az iparövezet helyét, az újszegedi ligetet vagy a Tisza-parti sétányt. Sok mindent még, aminek határozott helye van a minden szegediben jobbra pontosan élő, képzeltbeli városképében. Annak a városnak a térképén, amelyet tudatunkban még mindig a körtöltés határol s fog egységes, szilárd rendbe. S ez lényegében természetes is, hiszen az öt községgel megnagyobbodott Szegedről még el sem készült az új térkép.

Nemigen láthattuk tehát a város új szerkezetét papírra vetve, s ezért sem tudjuk egykönnyen magunk elé képzelni valódi egészét. Mert hát az ember valahol az ipari forradalom tájékán megtanult némiképpen gondolkodni, megtanulta önmaga számára felvázolni a szerkezetet, a részek működésének összhangját. Ha hiányzik ez az alapséma, oda jutunk, ahol a középkor embere tartott: nemigen vagyunk képesek kiismerni magunkat. Szeged esetében pedig nemcsak a térkép, hanem az idő is hiányzott. Bár ismerjük a változásokat — képzeltbeli sémánkban is helyet adva nekik, ha még kissé homályosan is — a modell még nemigen tudtuk önmagunk számára használhatóvá tenni. Gondolati vázlatunkból többnyire még hiányzik az új területek és a város új, nagyobb egésze közötti funkcionális egység tudata, a területek működésének a város egészét megteremtő összhangja.

Most nem hiszem, hogy célravezető lenne elmélyedni abban, milyen működésbeli, funkcionális kapcsolatok kötik össze egymással az egyes szegedi városrészeket, hiszen ez a séma — évtizedek óta — most is alakul, változik, s mivel a mindennapok élete alakítja, önmagától is működik. Éppen ezért nem is nagy baj, ha a bennünk élő képzeltbeli térkép nem tiszták és határozottak ezek a kapcsolatok, amelyek jörszerűvel elsősorban az idő, a város hosszú távú fejlődése alakíthat, formálhat ki bennünk. Most talán hasznosabb, ha úgy járunk el, mint a középkor emberre, aki a megismerés kezdetén a működési séma, a struktúra hiányában kénytelen volt a tapasztalatra, az empiriára hagyatkozni a józan ész kezdetein. Remélem, ez a kívánság nem sérti e gondolatfuttatás egyetlen résztvevőjét sem, hiszen a tapasztalás révén született enciklopédikus tudás mindenkor alapja volt a minőségi változásnak, a működő szerkezet dialektikus megismerésének.

Sőt, hogy töprengésünk célravezető legyen, mindenképpen érdemes egy viszonylag szűk témára koncentrálni.

Képzelnék ismét magunk elé a város térképét, azzal a különbséggel, hogy kísérjük meg a kék és a zöld foltokra összpontosítani! Tehát a vizekre és a zöld területekre. A Tisza, a parti sétány és erdők, az újszegedi liget, esetleg a Búvár-tó... Tovább nemigen jutunk. Hadd próbáljam a térkép által felmelegített, a gyermekkori emlékeket homályába vesző neveket sorolni: Bika-tó, Vér-tó, Mentelepi Fehér-tó, Sancer-tavak, Holt-Maros, kiserdő... Lassan akadozik és megáll a tudomány. Nincs tovább. Legalábbis az emlékezetben. Csak-hogy a valóság egészen más.

Más, mert a gyermekkor emlékei végképp a valamikor volt Szegedet őrizték meg. A Bika-tó körtöltésén kívüli nádasait, villanó napkárászaitval a sekély, langyos vízben. Vagy a Fodortelepről a Lomnici utca gyepek árokpartján horgászattal a vállon megtett utat a Vér-tóig. Esetleg a Somogyi-tó nádasai között ringatózó úszó pirosan villanó tollát. De hát a gyermekkor ott maradt a valahai múltban, a szocialista nagyvárossá növekvő Szeged gyermekkorával együtt. Ma új élményekkel szolgát a tapasztalat.

Folytassuk a játékot! Vágjunk gondolatban keresztül Táperől az olajipari úton a vásárhelyi útra, immár a város újonnan lett belterületén! Jobbra az olajmező immár konszolidálódott világa: tartályok, épületek, vezetékek sorakoznak a modern ipar dekoratív rendjében, az iparosodott s ezáltal végtelenül rendezette vált tájban. Messzire fénylik a tartályok ezüstös fala, szabályos, geometrikus formák ragyognak. Balra pedig, a város felé nézve fent Tarján házai fehérlenek, rendezett sziluettek az égbolton. Aztán lejjebb téved a szem, s valódi periferiát talál. Petőfitelep belterületé lett gazos, szeméttel teli szélét.

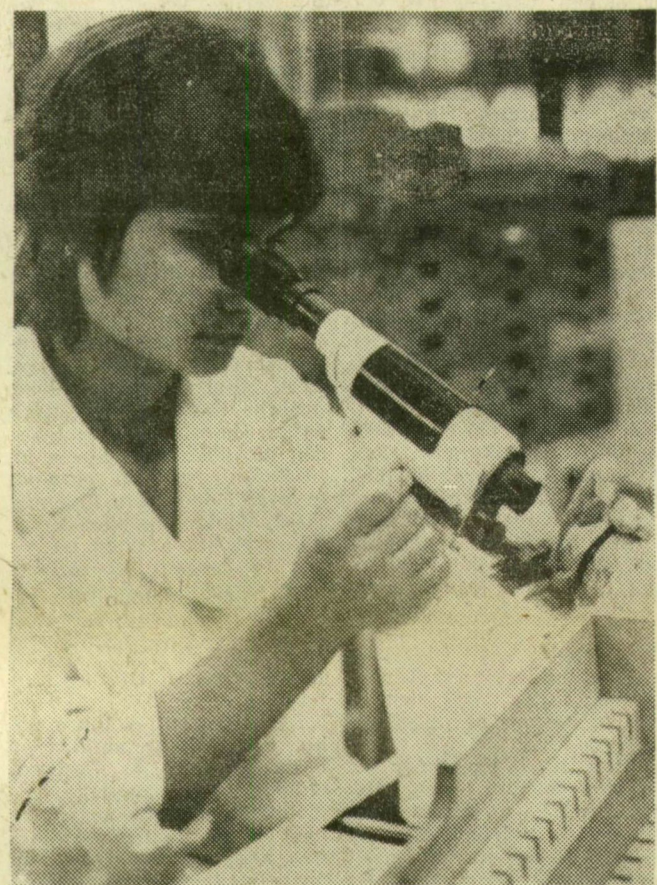
Bőségesen kínál megfontolandó, valóban mai élményeket a tapasztalat. A valamikori városzéli, elhanyagolt területek ma már szerves részei Szegednek, legalább egy tucat tó és parlagon heverő, semmire sem jó területek. Illetve mégis jók valamire: parkokként, csónakázó- és horgászta-vakként szolgálhatnak a várost, a 160 ezer szegedi pihenését. Csak-hogy ehhez a kellene, hogy beilleszkedjenek a város rendezett egységébe, hogy ne legyenek elhanyagolt szemétteltelepek többé. De hát kinek van erre elegendő pénze? Szónoki kérdés. Senkinek. Más megoldást kell tehát keresni!

A zöld területekre már megszületett az elképzelés. A városi tanács vb társadalmi munkát szervező szakbizottságának legutóbbi ülésén döntés született arról, hogy a termelőszövetkezetek által a városnak átengedett, számukra hasznosíthatatlan területek egy részén társadalmi munkát szervezve teremtsünk parkerdőt. Éppen Petőfitelep és az olajipari területe között. Más területek parkosításáról a városi tanács gondoskodik, mint ahogyan az újszegedi Holt-Marost is kellemes pihenőhellyé alakítják. S van előjáró példa a tavakra is: Tarjánban tó születik társadalmi összefogásból.

Maximurra tehát már van példa Tarjánban. Legalább egy tucat kisebb-nagyobb tavunkra viszont meg kellene keresni a minimális lehetőséget, hogy legalább tíz-husz esztendőre, amíg többre nem telik, használhatóvá tegyük őket mai önmagunk számára. Horgászásra, csónakázásra, pihenésre. S nemcsak a tavakért, hanem a város egységes rendezettségéért, vagyis elsősorban önmagunkért.

Érdemes nézelődni, új tapasztalatokat szerezni az újjászülető Szegeden. Nemcsak abban a városban, amely jobbra bennünk él, hanem a valóságos, értékekben mindinkább gyarapodó Szegeden is. Mert éppen az így szerzett tapasztalatok segíthetnek hozzá a jövő megsejtéséhez, az önmagunkban folytatott társasjáték a működés, a funkciók Szegedet szervezett egészé tévő rendjének nemcsak értelmi, hanem érzelmi megértéséhez.

SZÁVAY ISTVÁN

A Magyar Optikai Művek mátészalkai új gyáregységében kétezeren dolgoznak. Itt készítik a szemüveglencsét. A Zeiss-licenc alapján gyártott meniscus és toricus lencsék csaknem nyolcvan százalékat exportálják. Az üzem teljes felépítése 1975-re fejeződik be. Képközlő: A kész szemüveglencsét speciális mérőmikroszkóppal ellenőrzik.

Első az országban

Elkészült a kecskeméti szennyvíz öntözőrendszer

Négy évvel ezelőtt nagy vállalkozásba kezdett Kecskeméten a szegedi központú Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság, amelynek hatásköre Csongrád, Békés, Bács-Kiskun megyére és Szolnok megye egy részére terjed ki. Közismert, hogy Kecskemét nem rendelkezik élővízzel, ezért az ottani gazdaságoknak nagy probléma az öntöző-gazdálkodás megteremtése. A város mezőgazdasági termeléséhez a szükséges víz — a sokévi csapadék-adatok alapján — minimális. Ennek pótlására született meg a terv, hogy a város szennyvizét — jelenleg naponta 12–15 ezer köbmétert — célzerűen elvezessék úgy, hogy egyben öntözővizet is nyerjenek belőle.

Országosan elsőként kísérleti jelleggel épült meg a kecskeméti szennyvíz öntözőtelep, amelyhez a szükséges területet az ottani Magyar-Szovjet Barátság Tsz. illetve a Városföldi Állami Gazdaság biztosította. A munkálatok a szükséges építményekkel együtt elkészültek, közel 40 millió forint költséggel. A szennyvizet elvezetést szolgáló művek

beruházója az ATIVIZIG volt, a létesítmény gépészeti berendezéseit a Ganz szállította, és szerelte, míg a mély- és magasépítési munkákat az ATIVIZIG csongrádi szakaszmérnöksége produkálta.

Az Alföldön elkészült igen jelentős művet műszakilag tegnap adták át az üzemeltetőknél Kardos Imre és dr. Kovács Gábor, az ATIVIZIG igazgatóhelyettesei. A műszaki átadás egyúttal a művek üzemeltetésével. A korszerű berendezés 400 hektár termőterület öntözését biztosítja, a szükséges időszakban. Amikor viszont nem öntöznek, a kellően ülepített és derített vízmennyiséget nyárfával telepített, úgynevezett biztonsági erdőn át épített alagcsövezett szűrőrétegen vezetik el. A kísérleti jellegű öntözőtelepet és járulékos berendezéseit a Budapesti Műszaki Egyetem vízipépítési tanszéke készítette. Az öntözőmű átadásakor Kardos Imre hangsúlyozta, hogy a komplex berendezés eredményei a következő években válnak majd igazán ismertté.

L. E.

Duna-hajózási értekezlet

Galacban megkezdődött a pozsonyi konvencióban részt vevő Duna-hajózási vállalatok igazgatóinak értekezlete, amelyen ott van Magyarország képviselője is. A tanácskozás a dunai hajózás továbbfejlesztésének lehetőségeivel foglalkozik.

Pedagógusok kitüntetése

Az oktatási miniszter Csizmazia Kálmán nyugalmazott tanárt, 70. születésnapja alkalmából, a Szocialista Kultúráért kitüntetésben részesítette.

A miniszter nyugállományba vonulásuk alkalmából, eredményes munkájuk elismeréséül, az Oktatásügy Kiváló Dolgozója kitüntetést adományozta Dér Zoltán zánkányi általános iskolai tanítónak, Karácsonyi Lászlónak, a szegedi Rózsa Ferenc Általános Iskola igazgatóhelyettesének, Takács Józsefnek, a zánkányi általános iskola igazgatójának, Almási Tivadarnak, a makói külterületi általános iskolák igazgatójának, Bálványos Pálnénak, a makói Farkas Imre Általános Iskola napközi otthon vezetőjének, Komáromi Lászlónak, a szentesi Petőfi Általános Iskola tanárának, K. Szabó Józsefnek, a makói Bajza Általános Iskola igazgatóhelyettesének és Ollerik Vik-

tila Gimnázium igazgatójának. A Szocialista Kultúráért kitüntetést kapta Balázs András, a szentesi Deák utcai általános iskola tanára. Kiváló Dolgozó lett Fekete Gusztávné, a szentesi mezőgazdasági szakmunkásképző szakácsnöje, Ladányi Jánosné, a nagymágocsi általános iskola napközi otthonának vezető főzönője és Vass Imre, a szentesi általános iskolai diákokon hivatalsegége. Miniszteri dicséretet kapott Szegedről Erdész Istvánné, a gedői általános iskola napközi otthonának vezetője, Horvay Jánosné, a mihályteleki Gárdonyi Általános Iskola napközi otthonának vezetője, Szabó Árpád, az Ady Endre fiúkollegium igazgatója — illetve Kovács József, a földéaki általános iskola igazgatóhelyettese, Náf-rádi György, a csongrádi mezőgazdasági szakmunkásképző gazdasági vezetője és Nyéki Gyuláné, a szentesi Kossuth téri Általános Iskola tanára.